

realities of conflict: “*You cannot pretend to read a book. Your eyes will give you away. So will your breathing. A person entranced by a book simply forgets to breathe*” [6, p. 135].

In the turbulent terrain of war, Mr. Watt’s moving words to Matilda reveals the essence of therapeutic reading. During the times of conflict, when people are dealing with extreme stress, trauma, and uncertainty, literature appears as a ray of hope and fortitude. The image of becoming so engrossed in a book for so long that you forget to breathe is a powerful example of the immersive effect of reading: “*You are never alone with a book, they have spirit and story in them*” [6, p. 50]. This quotation emphasizes the significant influence that literature provides on interpersonal relationships and overall well-being, especially when it comes to therapeutic reading during the war. In environments marked by isolation and solitude, books are invaluable allies, providing consolation to those enduring the difficulties of war.

Moreover, books possess a unique ability to foster empathy and understanding, enabling readers to forge connections with characters and stories that resonate with their own experiences. In times of war, when individuals may feel disconnected from their communities or alienated from their native surroundings, the companionship offered by books becomes especially vital, providing a sense of comfort and belonging amidst the chaos and uncertainty: “*Words have the power to heal wounds, mend broken hearts, and bring hope to the darkest corners of our souls*” [6, p. 18]. The novel portrays Mr. Watts, a man who introduces the timeless classic “*Great Expectations*” by Charles Dickens to cut-off villages as a symbol of the transformational impact of literature. Through literature, those who have suffered from violence can find healing for their wounds, those who have been devastated by loss can find hope in the deepest corners of their souls.

To conclude, the article includes a thorough examination of the definition of therapeutic reading, clarifying how literature functions as a powerful psychological barrier against the chaos of war. This research creates opportunities for more investigation into the topic of therapeutic reading during the war time. Examining the complex ways that literature affects mental health and well-being during conflict can be relevant for psychologists and literary theorists. Furthermore, research in the future might concentrate on creating customized therapeutic reading programs for people dealing with the effects of war trauma, providing useful tips and techniques for boosting resiliency and coping methods.

REFERENCES

1. Cohen J. L. *The Experience of Therapeutic Reading*. New York University, 1994. 12 p.
2. *Dorland’s Illustrated Medical Dictionary*. Philadelphia, 1994, 28th edn. 195 p.
3. Forrest M. E. S. *Recent developments in reading therapy: a review of the literature*. Edinburgh, 1998. 8 p.
4. Green K. *Rethinking Therapeutic Reading: Lessons from Seneca, Montaigne, Wordsworth and George Eliot*. London, 2020, 208 p.
5. Ihanus J. *Litteratur och terapi. Att tiga eller att tala. Litteraturterapi – ett sätt att växa*. Helsinki, 2004. 232 p.
6. Jones L. *Mister Pip*. New Zealand, 2006. 256 p.
7. Kosonen P. *Towards Therapeutic Reading: the interactive process of reading*. University of Jyväskylä, 2019. 23 p.
8. Meretoja H. *The Ethics of Storytelling. Narrative Hermeneutics, History, and the Possible*. Oxford & New York: Oxford University Press, 2018. 368 p.

Анастасія ПЕРЧИШИН

Науковий керівник – асист. Ірина СЕНЬКІВ

СТРАТЕГІЇ ПЕРЕКЛАДУ ВІЙСЬКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Переклад сучасної військової лексики — складне і важливе завдання, особливо з огляду на стрімкий розвиток технологій і мінливу геополітику. Для того щоб військовослужбовці та організації могли спілкуватися, долаючи мовні та культурні кордони, необхідний точний переклад військових термінів і понять багатьма мовами, зокрема й українською. Це дослідження є актуальним, оскільки в ньому розглядаються труднощі та тонкощі, що виникають під час перекладу сучасної військово-технічної термінології українською мовою.

Аналіз останніх досліджень та публікацій свідчать, що найгрунтовніші праці в цій галузі були виконані Л. Нелюбіним та В. Шевчуком. Окремі аспекти військово-технічних перекладів у своїх дослідженнях описали В. Балабін, Ю. Камінський, Т. Гнатенко, М. Богачук, В. Попелюк та О. Наумов.

Мета дослідження — проаналізувати стратегії перекладу військово-технічної термінології.

Виклад основного матеріалу. Переклад військової термінології та її термінів загалом є досить складним завданням. І головною проблемою багатьох перекладачів є те, що вони намагаються знайти точний відповідник у цільовій мові, хоча для багатьох термінів їх (відповідників) немає. Саме тому велику

роль при перекладі відіграє контекст. Адже відтворити іноземні реалії потрібно так, щоб не спотворити їхнє значення в мові перекладу.

Військову термінологію, яку ми проаналізували, можна умовно поділити на три категорії, з точки зору їх перекладності. До першої групи належать такі терміни, що позначають іноземні реалії, які співпадають із реаліями, вираженими українською мовою. Наприклад: *“hostage”* — *“заручник”*. До другої групи належать терміни, такі як *“Central Intelligence Agency (CIA)”* — *“Центральне розвідувальне управління (ЦРУ)”* [5, с.13], які позначають іноземні реалії, що не присутні в українській дійсності, але мають спільні термінологічні еквіваленти. *“conventional war”* — *“війна з застосуванням звичайних видів зброї; неядерна війна”* [5, с.28] — один із виразів останньої категорії, що позначає чужорідні реалії, які не мають поширених термінологічних еквівалентів в українській мові [3, с.91].

Для перекладу військово-технічної термінології зазвичай використовують такі стратегії: підбір прямого еквівалента, описовий переклад і запозичення. Частина військово-технічної термінології має прямий еквівалент в українській мові, який, як правило, не залежить від контексту: *“antiaircraft system”* — *“зенітний комплекс”* [4, с.328], *“warhead”* — *“боєголовка”* [4, с.751]. У таких випадках перекладачу доцільно використовувати еквівалент, щоб зберегти первинне значення терміну [1, с.3].

Якщо адекватно відтворити термін цільовою мовою з семантичної, граматичної чи прагматичної точки зору важко або неможливо, тоді перекладачі можуть застосувати стратегію описового перекладу, наприклад: *“sustainer”* — *“ракетний двигун маршової ступені”* [4, с.740], *“submunition”* — *“бойовий уражаючий елемент”* [4, с.739].

Іноді термін може бути взятий прямо з мови оригіналу або змінений у вигляді кальки, що передбачає переклад окремих слів зі збереженням основних структурних компонентів терміна: *“torpedo”* — *“торпеда”* [4, с.85], *“shrapnel”* — *“шрапнель”* [4, с.85].

Висновки. Отже, у ході дослідження ми виявили, що при перекладі військово-технічної термінології використовуються такі стратегії як підбір прямого еквівалента, описовий переклад і калькування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Коржак З.З. Особливості перекладу сучасної військової термінології. URL: <https://doi.org/10.32782/2663-5682/2023/38/14>
2. Hnedko T.M., Bohachuk M.V. Contrastive analysis of military terminology in English and Ukrainian Languages. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія. 2018. №37.
3. Актуальні питання розвитку філологічних наук у XXI столітті: Міжнародна науково-практична конференція, 2017. Одеса: Південноукраїнська організація «Центр філологічних досліджень», 2017. с. 89-93.
4. Лісовський В.М. Військово-технічний переклад (англійська мова): підручник. за ред. В.В. Балабіна. Київ: ВІКНУ, 2009. 950 с.
5. Балабін В.В., Лісовський В.М., Чернишов О.О. Основи військового перекладу (англ. мова): підручник. за ред. В.В. Балабіна. Київ: Логос, 2008. 587 с.

Роксолана СОЛЯРЕВИЧ
Науковий керівник – асис. Юрій ВІТЯК

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ПЕРЕДМОВИ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ РОМАНУ «ПРИГОДИ ТОМА СОЙСЕРА»)

Вступ. Передмова як жанр часто залишається поза пильною увагою дослідників перекладу. Ж. Женет у своїй праці «Паратекст. Пороги інтерпретацій» виокремлює роль паратекстуальних компонентів та порівнює передмову з «порогом» до твору. Автор продовжує: *«для нас паратекст є тим, що дає можливість тексту стати книгою, яка подається читачу та суспільству. Отож передмова — більш ніж межа чи кордон, це „поріг” між книгою та її читачами. Ми розглядаємо її у вигляді „порогу”, чи „вестибуля” (термін Борга (Borges), або ж, вслід за Філіпом Леженом, визначаємо такий вид вступного матеріалу як границю друкованого тексту, яка в дійсності контролює все читання тексту»* [1, с. 175]. Таким чином передмова є особливим способом переходу до основного тексту, який сприяє кращому розумінні книги.

Мета дослідження полягає в з’ясуванні ролі передмови в перекладених художніх творах та її вплив на враження, яке складеться у читача.

Основний текст. У передмові до класичного твору «The Adventures of Tom Sawyer» (Пригоди Тома Сойсера), створеного у 1875 році, автор запевняє, що текст літературного твору має життєву основу: *«Most*